

Regionalt Planforum 4.6.2020 - Referat

Sted: Digitalt på teams

Tid: Sak 1 10.00.-.11.30

Møteleder: Ole Remi Hausner

Referent: Annbjørg Løvik

Sak 1:

Interkommunal Kystsoneplan for Varanger (Vardø, Vadsø, Nesseby og Sør-Varanger)

Deltagere: Se vedlagt liste.

Prosjektansvarlig: Sør-Varanger kommune

Prosjektleder: Rambøll AS, Alta

Det var 36 påmeldte til planforum med ett avslag, som var Steinar Vaadal, Kartverket.

Velkommen

- Møteleder Ole Remi Hausner ønsket velkommen.
- Opprop og kort presentasjonsrunde av deltagerne.

Innledning

- Innledning av Sør-Varanger kommune v/Vegard Trasti, som presenterte Kystsoneplan for Varanger. Planen utarbeides etter plan- og bygningslovens kapittel 9, «*Interkommunalt plansamarbeid*».
- Opprettet en styringsgruppe med representanter fra hver kommune. Styringsgruppa er planutvalg og innstiller til kommunestyrene. Prosjektledelse og planrådgiver er Rambøll AS, Alta.
- Formålet med planarbeidet er næringsutvikling, ikke kommersielle verdier, mm.
- Rambøll AS, Alta v/Andreas W.F. Westgård presenterer forslag til planprogram og presenterer temaer som eventuelt må konsekvens-utredes. Viser til fremdriftsplan som revideres før høring av planprogram. Dette vil bli utsendt i nærmeste fremtid med høringsfrist over sommeren. Dette vil også påvirke fremdriften i arbeidet med planen.

Innspill fra sektormyndighetene og politikere

Fylkesmannen i Troms og Finnmark, Statens vegvesen, Fylkeskommunen, Sametinget, Fiskeridirektoratet, Kystverket, Forsvarsbygg, NVE, politikere fra kommunene

- Sigurd J. Richardsen, politiker – Påpeker konfliktområder. Ønsker å belyse disse, etterspør avgrensninger, ulike interesser og ønsker tydelige tilbakemeldinger.
- Oddvar Brenna – Fylkesmannen i Troms- og Finnmark
 - Berømmer kommunene som er startet med interkommunal kystsoneplan.
 - Minner om ny veileder i sjø som km 25.5.2020. Legger føringer for hvordan det skal planlegges i kystsonen.

- Viser til kystsoneplan i Troms og prosjektleder Inger Andreassen som har stilt seg til disposisjon ved spørsmål ang prosjektarbeidet.
 - Spør hva er de lokale behovene? Disse bør avklares i hver kommune.
 - Råder til tydelig kommunikasjon for å se konfliktområder mm.
 - Fylkesmannen har ansvar for samordning av statsetatene og eventuelle innsigelser.
 - Planprogrammet må sendes på høring før endelig innspill kommer.
 - Anmoder om høringsfrist til september.
 - Internasjonale forhold vil også kunne påvirke planarbeidet.
 - Kommunene må tydelig definere sine behov overfor sektormyndighetene.
- Wenche Pedersen – ordfører
 - Ønsker god dialog med sektormyndighetene.
- Iris Hallen – Fylkesmannen
 - Hovedfokus for miljøavdelingen er naturmangfoldsloven og forurensningsloven.
 - Om et område er verneområde betyr ikke at det ikke er muligheter,
 - Anbefaler å ikke ha med akvakultur i flerbruksområder i sjø.
 - Være tydelig og sette av rene A-områder.
 - Bruk lokal kunnskap.
 - Bra at arbeidet er i gang og tilbyr deltagelse i eventuelle arbeidsgrupper.
 - Kommunene må definere hvor stor aktivitet det skal være i de forskjellige områdene.
- Toril Iversen - Statens vegvesen
 - Minner om at tilkomst til sjøarealene går via offentlig vei.
 - Trafikksikkerhet
 - Byggegrense til vei.
 - Klassifisering av vei.
 - Følge Statens vegvesen sine krav.
- Jan Ingolf Kleppe – Troms- og Finnmark fylkeskommune
 - Minner om Sametinget og Tromsø museum er sektormyndighet på sine felt.
 - Bør kontakte de andre kulturminnemyndighetene snarest.
 - Tiltak i sjø vil kunne skjemme kulturminner på land.
 - Viser kart over kulturminner hentet i Askeladden.
 - Er en del utfordringer men også muligheter.
 - Uoppdagede kulturminner kan være overalt men spesielt i de hvite feltene i kartet.
 - Interessert i å ha møter med prosjektgruppa ang. kulturminner.
- Pål K. Gabrielsen – politiker
 - Ønsker et dokument som viser til muligheter og bruk av fjorden.
- Sigurd J. Richardsen – politiker
 - Litt provosert over at kulturminner på land blir skjemmet av aktiviteter i sjø.
- Mikkel S. Kvernstuen – Troms- og Finnmark fylkeskommune
 - Viser til at Troms- og Finnmark fylkeskommune er vannmyndighet.
 - Kommunene har et selvstendig ansvar for vannforskriften.
 - Viser til nasjonale føringer og regionale vannforvaltningsplaner.
 - God sjanse til samarbeid om Varangerfjorden.
 - Det er ansatt folk på vannforvaltning i kommunene som må brukes i det videre arbeidet.

- Det skal utarbeides retningslinjer for arealplanlegging i sjø. Disse skal vedtas til neste år men kan benyttes som retningslinjer for det videre arbeidet med planen.
 - Viser til nettstedet [«Vann-nett.no»](http://Vann-nett.no), som har kart over vannområdene det planlegges for. Ligger masse kunnskap i nettstedet som må vurderes i det videre arbeidet med planen.
- Pål K. Gabrielsen – politiker
 - Spørsmål om utslipp fra gruvedrift?
- Mikkel S. Kvernstuen – Troms- og Finnmark fylkeskommune
 - Miljødirektoratet og fylkesmann er myndighet på forurensning.
- Jostein Fløgstad – Troms- og Finnmark fylkeskommune
 - Kommet ny utgave av rikspolitiske retningslinjer for miljø. Denne må vurderes i det videre arbeidet. Må ha med fremtidens klimaperspektiv.
 - Viser til hva som er kartlagt av friluftsområder og hva det er behov for å gjøre. Viser til ny veileder for kystsoneplan.
 - Tilbyr veiledning i den videre planen.
 - Viser til nettsiden [«Norsk klimaservicesenter.no»](http://Norsk.klimaservicesenter.no) hvor det finnes mye informasjon.
- Silje Hovdenak – Sametinget
 - Sametinget vektlegger medvirkning.
 - Må ha med sjøsamisk fiske i planarbeidet.
 - Oversender liste med lag og foreninger.
- Tom Hansen – Fiskeridirektoratet
 - Positivt det utarbeides en felles plan med oversikt over hele Varanger.
 - Handlingsrommet er stort for kommunene.
 - Opptatt av både fiskeri- og akvakulturinteresser samt samiske fiskeriinteresser.
 - Sterke føringer for vekst i akvakulturnæringer fra nasjonalt hold, men det må ikke gå på bekostning av fiskerinæringen. Marine verdier er viktig å ivareta, det vil si gyteområder, marint økosystem med mere.
 - Akvakultur bør legges til områder med lite konflikter. Det må settes av nok arealer for å unngå dispensasjoner. Må differensieres mellom vannflate, vannsøylen og bunn slik at det blir forutsigbart for andre aktører.
 - Planprogrammet er litt lite konkret på fiskeriinteresser men her kan fiskeridirektoratet bidra i planarbeidet.
 - Det må være medvirkning fra fiskeri- og akvakulturaktører. Fiskeridirektoratet ønsker å bidra i det videre arbeidet med planen.
 - Viser til nettsiden [«yggdrasil»](http://yggdrasil.no) som vil være et godt kunnskapsgrunnlag for planarbeidet.
- Sigurd J. Richardsen – politiker
 - Etterspør hvilke fiskeriinteresser, havbruksnæring osv, som kan tas inn i eventuelle bestemmelser. Ønsker også innspill på differensiering av art.
- Tom Hansen – Fiskeridirektoratet
 - Krav til teknologi kan ikke settes i planbestemmelser. Det er ikke i tråd med plan- og bygningsloven og vil være inngripende i sektorlover.

- Audun Århus – Fiskeridirektoratet
 - Behov for mere dialog i planarbeidet.
- Jannicke Røren – Kystverket
 - Kystverket har mange roller og ønsker dialog på hvilke data som er ønskelig å ha med. Vil gjerne ha dialog i det videre planarbeidet.
 - På grunn av liten tid så oversendes kystverkets presentasjon som skal vedlegges referatet.
- Øystein Løvli – Forsvarsbygg
 - Forsvaret ønsker å sikre sine områder og for tiden jobbes det med reguleringsplan for Tømmerneset i Sør-Varanger.
- Ingrid Verban – NVE
 - Ansvar for vassdrag og energianlegg, skred, flom, grunnvann med mere. Minner om aktsomhet i forhold til skredområder. Klimaforhold i fremtiden må vurderes. Viser også til Jostein Fløgstads presentasjon. NVEs hjemmesider (nve.no) har mange gode kart som må benyttes.
- Vegard Trasti – Sør-Varanger kommune
 - Sammendrag av dagen: Mange gode innspill å ta med i det videre arbeidet. Planprogrammet vil bli justert og sendt på høring.
- Sigurd J. Richardsen – politiker
 - Takker for stor deltagelse fra sektormyndighetene.

Møteleder Ole Remi Hausner avslutter og takker for deltagelse i planforum. Referat med vedlegg blir sendt ut i etterkant til deltagerne.

Vedlegg

Deltagerliste

Troms og Finnmark fylkeskommune	Ole Remi Hausner	ole.remi.hausner@tffk.no	Arealplanlegger
	Annbjørge Løvik	Annbjorg.lovik@tffk.no	Arealplanlegger
	Mikkel Kvernstuen	Mikkel.kvernstuen@tffk.no	Rådgiver vannforvaltning
	Jostein Fløgstad	Jostein.flogstad@tffk.no	Seniorrådgiver friluftsliv

	Leif Arne Bjørkås	Leif.arne.bjorkas@tffk.no	Rådgiver fiskerihavn
	Charles Petterson	Charles.petterson@tffk.no	Ass.avdelingsleder, Plan, folkehelse og kulturarv
	Nora Dahl	Nora.dahl@tffk.no	Prosjektleder
	Jan Ingolf Kleppe	Jan.ingolf.kleppe@tffk.no	Arkeolog
	Synnøve Thingnæs	Synnove.thingnes@tffk.no	Spesialrådgiver arkeologi
NVE	Ingrid Verbaan	ijv@nve.no	Seniorrådgiver
Statens vegvesen	Toril Iversen	Toril.iversen@vegvesen.no	Statens vegvesen, transport og samfunn – Transport nord
Fylkesmannen i Troms og Finnmark	Oddvar Brenna	fmtrobr@fylkesmannen.no	Fagkoordinator for areal
	Hans Kristian Rønningen	fmtrhro@fylkesmannen.no	Leder for planseksjonen
	Tor Asbjørn Aslaksen Simonsen	fmfitaas@fylkesmannen.no	Seniorrådgiver miljø
	Harriet Reiestad	fmfihar@fylkesmannen.no	Rådgiver miljø
	Iris Rita Hallen	fmfiirha@fylkesmannen.no	Seksjonsleder vilt og motorferdsel
	Lars Smeland	smlar@fylkesmannen.no	Seniorrådgiver plan
Sametinget	Silje Hovdenak	silje.hovdenak@samediggi.no	Seniorrådgiver, areal og miljø
Fiskeridirektoratet	Audun Århus	Audun.arhus@fiskeridir.no	Rådgiver, kyst og havbruksseksjonen i region Nord
	Tom Hansen	Tom.hansen@fiskeridir.no	
Kystverket	Jannicke Røren	Jannicke.roren@kystverket.no	Rådgiver, Kystverket Troms og Finnmark
Forsvarsbygg	Øystein Løvli	Oystein.lovli@forsvarsbygg.no	Seniorrådgiver arealplan, Eiendomsforvaltning
Kystsoneplan Varanger			
Rambøll	Andreas Foss Westgaard	Andreas.westgaard@ramboll.no	Prosjektleder
	Ulla Sennesvik	Ulla.sennesvik@ramboll.no	Prosjektleder

Vardø kommune	Hermann Westlie	Hermann.westlie@vardo.kommune.no	Ass. Rådmann
	Frode Robertsen	Robertsen.frode@gmail.com	
Vadsø kommune	Eva Steen Jenssen	eva.s.jenssen@vadsø.kommune.no	Rådgiver
	Sigurd Richardsen	sigurdrichardsen@gmail.com	
	Wenche Pedersen	Wenche.pedersen@vadsø.kommune.no	Ordfører
Sør-Varanger kommune	Pål K. Gabrielsen	Pal.gabrielsen@sor-varanger.kommune.no	Varaordfører
	Vegar Nilsen Trasti	Vegar.trasti@sor-varanger.kommune.no	Arealplanlegger
	Sindre Torp	Sindre.torp@sor-varanger.kommune.no	Samfunnsplanlegger
Nesseby kommune	Knut I. Store	Knut.store@nesseby.kommune.no	Ordfører
	Oddleif Nilsen	Oddleif.nilsen@nesseby.kommune.no	Virksomhetsleder teknisk
Kirkenes havnevesen	Eivind Gade-Lundlie	Eivind.gade-lundlie@sor-varanger.kommune.no	Havneshjef
Totalt	35 stk		

Innspill fra Kystverket (utdrag fra PP)

- **Farled**
 - Det er viktig at det legges opp til at all fremtidig arealdisponering tar høyde for at hoved- og bileder forbeholdes ferdselen.
 - Bruke farledsforskriften som utgangspunkt for dette. Denne angir myndighetsfordelingen mellom stat og kommune.
 - Dersom kommunene har områder på sjø som ikke er dekt av farledsforskriften, men som de ønsker å sikre ferdsel til, anbefaler vi å sikre dette i arealplanen med ferdsel/farled. Spesielt inn til havneareal.
 - Farledsarealet er fastsatt ut i sjøen og er derfor typisk ikke i konflikt med planlegging av moloer og flytebrygger, men kan komme i konflikt med faste installasjoner på overflaten, typisk eksempel er oppdrettsanlegg.
 - En kan planlegge for tiltak på bunn/i vannsøylen, som deponi, mudring og fortøyninger, også der det er planlagt for farled.
- **Deponi**
 - Se på mulige deponiområder i nærheten av aktive havner. Kystverket har utført dumping av rene masser tidligere ved Kiberg og Vardø, samt muligens Vadsø og Bugøynes. Plassering av disse kan vi finne og spille inn.
 - *Flate områder på minst 20-30 meter dybde, gjerne dypere, men ikke for dypt ☺ og lite strøm. De bør ha god avstand til akvakultur og viktige fiske- og gyteområder.*

- **Havn**
 - Ved planlegging av havn og havneareal i sjø anbefaler vi å avsette ett større område enn den naturlige avgrensningen av havneområdet, typisk moloer. Dette for å legge til rette for fremtidig havneutbygging. Eksempel i Vardø hvor det planlegges en ny ytre molo, hvor det er viktig at denne inngår i havneformålet. På Kiberg planlegges det også en endring av eksisterende molo.
 - Ha i bakhodet samspill mellom planlegging for havnearealet på land og i sjø.
- **Navigasjonsinstallasjoner**
 - I forbindelse med utbyggingsplaner må det ikke føres opp bygg og lignende som kan komme til å skjerme for lyset fra lyktene. Videre må det ikke etableres noen bygg, installasjoner, oppdrettsanlegg, fortøyninger m.m. innenfor hvit lyktesektor.
 - **Overgangen til IALA-standard på sektorlykter.** Internasjonal standard. Dette betyr en omlegging av sektorlykter og kan endre plassering og størrelsen på sektorene (typisk rød og grønn sektor som blir endret, men kan forekomme endringer i hvit)
 - Arbeidet startet i 2018
 - Arbeidet pågår i 2020 fra Laksefjorden til grensen mot Russland
 - 27 sektorlykter i Nesseby, Sør-Varanger, Vardø og Vadsø – 21 av disse skal oppdateres.

Innspill regionalt planforum kystzoneplan Varanger v/seksjonsleder Iris Hallen, Fylkesmannen i Troms og Finnmark

Vi på [miljøavdelingen](#) har savnet en helhetlig plan for Varanger. Vi er innstilt på å bidra med det vi kan for at planen skal bli god og anvendelig. Vårt hovedfokus er naturmangfoldloven og forurensningsloven. Disse kan medføre begrensninger, men ikke nødvendigvis for alle aktiviteter.

Se vedlagte rundskriv: T-2/16 - revidert oktober 2019 Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet – klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis

Utfordringen vår er at det er så mye informasjon som ligger i databasene:

www.naturbase.no

www.artsdatabanken.no

<https://grunnforurensning.miljodirektoratet.no/>

<https://www.nordatlas.no/>

Det blir meningsløst å legge all denne informasjonen inn i et kart og vise her. Informasjonen kan som allerede nevnt gi begrensninger, men ikke nødvendigvis for alle aktiviteter/formål. Dette er hovedsakelig informasjon om landarealene langs fjorden men omfatter også blant annet nasjonal laksefjord, nasjonale lakseelver, reservater og andre verneområder, forurenset grunn, artsdata mv. Den informasjonen ligger tilgjengelig i databasene, og kan hentes der. Kommunene har også tilgang til **sensitive artsdata**. Vi kan supplere om vi har fått tilgang til informasjon i senere tid som ikke er lagt inn i databasene.

Samtidig er det store huller i kunnskapsgrunnlaget når det gjelder havbunnen. Vi ser at kunnskapsbehovet når det gjelder naturmangfold, herunder marine naturtyper, er definert som «ikke i overordnet plan». For å unngå å legge opp til aktivitet i områder som i etterkant viser seg å ha naturmangfold av nasjonal eller viktig regional verdi, er det en fordel å samle inn den kunnskapen som fins. Tradisjonskunnskap/lokalkunnskap er viktig. I forbindelse med marin verneplan for Andsfjordtransektet fikk vi verdifull informasjon fra lokale fiskere. De vet hvor de setter fast redskapen i korallbunn for eksempel.

Erfaringsmessig er det akvakultur som er det store diskusjonstemaet. Mange andre formål kan la seg kombinere (fiske, friluftsliv, vern), men flerbruksområder inkludert akvakultur er helgardering, og ikke planlegging. Akvakultur ekskluderer erfaringsmessig i stor grad andre formål. Har kommunene i prosjektet sagt noe om ambisjonsnivået når det gjelder akvakultur?

Ny veileder: <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/veileder-for-bedre-planlegging-i-sjoomradene/id2703501/>

Hovedbudskapet: **Vi vil gjerne delta i ressursgrupper underveis i prosessen.** Når det har kommet inn innspill om ønsket aktivitet/bruk av områdene, kan vi være med og se mer konkret på mindre områder. Gjerne et møte like etter at innspillene har kommet inn, og et møte til før det endelige forslaget til plan blir utarbeidet.

Det er viktig å forebygge at det blir etablert aktivitet i områder som i etterkant viser seg å ha naturmangfold av nasjonal eller viktig regionale verdi. Eksempel: Blomkållkorall Nordfjord, tilfeldig oppdaget, akvakultur tillatt etablert før denne ble oppdaget. Miljødirektoratet har avgjort klage på Fylkesmannens tilbaketrekking av tidligere gitt tillatelse til oppdrett på Husevågøy. Vedtaket innebærer at oppdretterne ved Husevågøy i Sogn og Fjordane får midlertidig tillatelse etter forurensningsloven som utløper når laksen fra nåværende produksjon er slaktet. Oppdretterne er også pålagt miljøovervåking.